

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 2.2.2012
COM(2012) 29 final

2012/0015 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse af aftalen om visse aspekter af lufttrafik mellem Den Europæiske Union og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao

BEGRUNDELSE

1. Baggrund for forslaget

- **Begrundelse og formål**

Efter Domstolens domme i de såkaldte “Open Skies”-sager gav Rådet den 5. juni 2003 Kommissionen mandat til at indlede forhandlinger med tredjelande om en aftale på EU-niveau, som skulle træde i stedet for visse bestemmelser i eksisterende aftaler¹ (det “horisontale mandat”). Formålet med sådanne aftaler er at give alle EU-luftfartsselskaber adgang til lufruter mellem EU og tredjelande uden forskelsbehandling og at bringe de bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

- **Generel baggrund**

De internationale luftfartsforbindelser mellem medlemsstaterne og tredjelande har traditionelt været reguleret ved bilaterale lufttrafikaftaler mellem de pågældende medlemsstater og tredjelande, de dertil knyttede bilag og andre relevante bilaterale eller multilaterale aftaler.

De traditionelle udpegningsbestemmelser i medlemsstaternes bilaterale lufttrafikaftaler strider mod EU-retten. De giver nemlig tredjelande ret til at afslå, tilbagekalde eller suspendere tilladelser eller godkendelser til et luftfartsselskab, som en medlemsstat har udpeget, men som ikke hovedsagelig ejes og effektivt kontrolleres af den pågældende medlemsstat eller statsborgere i denne. Ifølge en domstolskendelse er det forskelsbehandling af EU-luftfartsselskaber, der er etableret på en medlemsstats område, men ejes og kontrolleres af statsborgere i andre medlemsstater. Dette er i strid med artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som sikrer statsborgere i en medlemsstat, der har benyttet sig af deres ret til frit at etablere sig, samme behandling i værtsmedlemsstaten som den, denne medlemsstats egne statsborgere nyder.

Der er andre områder, f.eks. beskatning af flybrændstof og tredjelandes luftfartsselskabers takster på ruter inden for EU, hvor de bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande bør bringes i overensstemmelse med EU-lovgivningen, ved at eksisterende bestemmelser ændres eller suppleres.

- **Gældende bestemmelser på det område, forslaget vedrører**

Bestemmelserne i aftalen går forud for eller supplerer de eksisterende bestemmelser i de 15 bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao.

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

¹ Rådets afgørelse 11323/03 af 5. juni 2003 (klassificeret dokument).

Aftalen opfylder et grundlæggende mål for EU's luftfartspolitik over for tredjelande, i og med at den bringer eksisterende bilaterale lufttrafikaftaler i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

2. Høring af interesserede parter og konsekvensanalyse

- **Høring af interesserede parter**

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Medlemsstaterne såvel som luftfartssektoren er blevet hørt gennem hele forhandlingsforløbet.

Sammendrag af svarene og af, hvordan der er taget hensyn til dem

Der er taget hensyn til bemærkningerne fra medlemsstaterne og luftfartssektoren.

3. Forslagets juridiske indhold

- **Resumé af forslaget**

I overensstemmelse med mekanismerne og direktiverne i bilaget til det "horisontale mandat" har Kommissionen forhandlet en aftale med Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao, der træder i stedet for visse bestemmelser i de eksisterende bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao. Artikel 2 i aftalen erstatter den traditionelle udpegningsbestemmelse med en bestemmelse om EU-udpegning, således at alle EU-luftfartsselskaber kan udnytte deres frie etableringsret. Artikel 4 omhandler beskatning af flybrændstof, der er blevet harmoniseret ved Rådets direktiv 2003/96/EF om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet, særlig artikel 14, stk. 2. I artikel 5 løses potentielle konflikter med EU's konkurrenceregler.

- **Retsgrundlag**

Artikel 100, stk. 2, og artikel 218, stk. 6, litra a), og stk. 8, i TEUF

- **Subsidiaritetsprincippet**

Forslaget er fuldt ud baseret på det "horisontale mandat", som Rådet har udstedt, og som tager hensyn til de emner, der er omfattet af EU-lovgivningen og bilaterale lufttrafikaftaler.

- **Proportionalitetsprincippet**

Aftalen vil kun ændre eller supplere visse bestemmelser i bilaterale lufttrafikaftaler i den udstrækning, det er nødvendigt for at sikre overensstemmelse med EU-lovgivningen.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Aftalen mellem Fællesskabet og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao er det mest effektive middel til at bringe alle eksisterende lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

4. Virkning for budgettet

Forslaget har ingen konsekvenser for Den Europæiske Unions budget.

5. Yderligere oplysninger

- **Forenkling**

Forslaget indebærer en forenkling af lovgivningen.

De relevante bestemmelser i bilaterale lufttrafikaftaler mellem EU-medlemsstaterne og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao vil blive afløst af eller suppleret med bestemmelser i én enkelt EU-aftale.

- **Nærmere redegørelse for forslaget**

I overensstemmelse med standardproceduren for undertegnelse og indgåelse af internationale aftaler anmodes Rådet om at godkende afgørelserne om undertegnelse og indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao om visse aspekter af lufttrafik og om at udpege de personer, der bemyndiges til at undertegne aftalen på Unionens vegne.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse af aftalen om visse aspekter af lufttrafik mellem Den Europæiske Union og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 100, stk. 2, sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a), og stk. 8,

under henvisning til forslag fra Kommissionen²,

under henvisning til Europa-Parlamentets godkendelse³, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet bemyndigede ved sin afgørelse af 5. juni 2003 Kommissionen til at indlede forhandlinger med tredjelande om en aftale på EU-niveau, som skulle træde i stedet for visse bestemmelser i eksisterende bilaterale aftaler.
- (2) Kommissionen har på Den Europæiske Unions vegne ført forhandlinger om en aftale om visse aspekter af lufttrafik med Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao (i det følgende benævnt "aftalen") i overensstemmelse med mekanismerne og direktiverne i bilaget til Rådets afgørelse af 5. juni 2003.
- (3) Aftalen blev undertegnet på Unionens vegne den [...] med forbehold af senere indgåelse i overensstemmelse med Rådets afgørelse ../.../EU af [...] ⁴.
- (4) Aftalen bør godkendes på vegne af Den Europæiske Union —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Aftalen om visse aspekter af lufttrafik mellem Den Europæiske Union og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao godkendes herved på Unionens vegne.
2. Teksten til aftalen er knyttet som bilag til denne afgørelse.

² EUT C af ..., s. .

³ EUT C af ..., s. .

⁴ EUT C af ..., s. .

Artikel 2

Formanden for Rådet udpeger den person, som på Den Europæiske Unions vegne er beføjet til at foretage den notifikation, der er omhandlet i aftalens artikel 8, stk. 1, med henblik på at udtrykke Den Europæiske Unions samtykke i at blive bundet af aftalen.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand

BILAG

AFTALE

mellem Den Europæiske Union og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macao

om visse aspekter af lufttrafik

DEN EUROPÆISKE UNION

(i det følgende benævnt "Unionen")

på den ene side, og

FOLKEREPUBLIKKEN KINAS SÆRLIGE ADMINISTRATIVE REGION MACAO (i det følgende benævnt "SAR Macao"), som er blevet behørigt bemyndiget til at indgå denne aftale af Folkerepublikken Kinas centrale folkeregering

på den anden side

(i det følgende benævnt "parterne"),

SOM KONSTATERER, at der er indgået bilaterale lufttrafikaftaler mellem flere af Unionens medlemsstater og SAR Macao med bestemmelser, der strider mod EU-lovgivningen,

SOM KONSTATERER, at Unionen har enekompetence med hensyn til flere aspekter, der kan være omfattet af bilaterale lufttrafikaftaler mellem EU-medlemsstater og tredjeparter,

SOM KONSTATERER, at EU-luftfartsselskaber, der er etableret i en EU-medlemsstat, i henhold til EU-lovgivningen har ret til uden forskelsbehandling at få adgang til lufruter mellem Unionens medlemsstater og tredjeparter,

SOM HENVISER til de aftaler mellem Unionen og visse tredjelande, der giver statsborgere i de pågældende tredjelande mulighed for at erhverve ejendomsrettigheder i luftfartsselskaber, som der er udstedt licens til i overensstemmelse med EU-lovgivningen,

SOM ERKENDER, at de bestemmelser i de bilaterale lufttrafikaftaler mellem EU-medlemsstater og SAR Macao, som er i strid med EU-lovgivningen, skal bringes i overensstemmelse med denne med det formål at tilvejebringe et forsvarligt retsgrundlag for lufttrafikken mellem Unionen og SAR Macao og for at sikre kontinuiteten i denne lufttrafik,

SOM KONSTATERER, at EU-luftfartsselskaber i henhold til EU-lovgivningen principielt ikke må indgå aftaler, som kan påvirke handelen mellem EU-medlemsstater, og som tilstræber eller bevirker, at konkurrencen forhindres, begrænses eller forvrides,

SOM ERKENDER på baggrund af ovenstående, at visse bestemmelser i de bilaterale lufttrafikaftaler mellem EU-medlemsstaterne og SAR Macao kan sætte konkurrencereglerne for virksomheder ud af spillet, nemlig bestemmelser, der: i) kræver eller tilskynder til, at virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder indgår aftaler, træffer beslutninger eller samordner deres praksis således, at konkurrencen mellem luftfartsselskaber på de pågældende ruter hindres, forvrides eller begrænses, eller ii) forstærker virkningerne af en

eventuel aftale, beslutning eller samordnet praksis, eller iii) uddelegerer ansvaret for tage skridt til at hindre, forvride eller begrænse konkurrencen mellem luftfartsselskaber på de pågældende ruter til luftfartsselskaberne eller andre private erhvervsdrivende,

SOM KONSTATTERER, at aftalen ikke har til formål at øge det samlede omfang af lufttrafikken mellem Unionen og SAR Macao, at påvirke balancen mellem EU-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber fra SAR Macao eller at ændre de eksisterende bilaterale lufttrafikaftalers bestemmelser om trafikrettigheder –

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

ARTIKEL 1

Almindelige bestemmelser

1. I denne aftale forstås ved "medlemsstater" Den Europæiske Unions medlemsstater og "EU-traktaterne" traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
2. Når der i de enkelte aftaler, der er anført i bilag 1, henvises til statsborgere i den medlemsstat, der er part i den pågældende aftale, skal dette forstås således, at der henvises til statsborgere i medlemsstaterne.
3. Når der i de enkelte aftaler, der er anført i bilag 1, henvises til luftfartsselskaber fra den medlemsstat, der er part i den pågældende aftale, skal dette forstås som en henvisning til luftfartsselskaber, som udpeges af den pågældende medlemsstat.

ARTIKEL 2

Medlemsstaters udpegning af luftfartsselskaber

1. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 går forud for de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag 2, punkt a), henholdsvis punkt b), med hensyn til den pågældende medlemsstats udpegning af et luftfartsselskab og SAR Macaos udstedelse af godkendelser og tilladelser til luftfartsselskabet henholdsvis afvisning, tilbagekaldelse, suspendering og begrænsning af godkendelser og tilladelser til luftfartsselskabet.
2. Når SAR Macao modtager en udpegning fra en medlemsstat, udsteder den de relevante godkendelser og tilladelser med det mindst mulige tidsforbrug til procedurer, forudsat:
 - a) at luftfartsselskabet i overensstemmelse med EU-traktaterne er etableret på den udpegende medlemsstats område og er i besiddelse af en EU-retligt gyldig licens, og
 - b) at den medlemsstat, der står for udstedelsen af »Air Operator's Certificate«, udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, og at den relevante luftfartsmyndighed er entydigt identificeret i udpegningen, og

- c) at luftfartsselskabet ejes og direkte eller i kraft af en ejermajoritet kontrolleres effektivt af medlemsstater og/eller statsborgere i medlemsstater og/eller af andre stater som anført i bilag 3 og/eller statsborgere i disse stater.
3. SAR Macao kan afslå, tilbagekalde, suspendere eller begrænse godkendelserne eller tilladelserne til et luftfartsselskab, som en medlemsstat har udpeget:
- a) hvis luftfartsselskabet ikke i overensstemmelse med EU-traktaterne er etableret på den udpegende medlemsstats område eller ikke er i besiddelse af en EU-retligt gyldig licens,
 - b) hvis den medlemsstat, der står for udstedelsen af »Air Operator's Certificate«, ikke udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, eller den relevante luftfartsmyndighed ikke er entydigt identificeret i udpegningen, eller
 - c) hvis luftfartsselskabet ikke ejes eller ikke direkte eller i kraft af en ejermajoritet kontrolleres effektivt af medlemsstater og/eller statsborgere i medlemsstater og/eller af andre stater som anført i bilag 3 og/eller statsborgere i disse stater.

SAR Macao udøver sine rettigheder i henhold til dette stykke uden at forskelsbehandle EU-luftfartsselskaber på grundlag af nationalitet.

ARTIKEL 3

Sikkerhed

- 1. Stk. 2 i denne artikel supplerer de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag 2, punkt c).
- 2. Når en medlemsstat har udpeget et luftfartsselskab, som en anden medlemsstat udøver og opretholder myndighedskontrol med, gælder SAR Macaos rettigheder efter sikkerhedsbestemmelserne i aftalen mellem den medlemsstat, der har udpeget luftfartsselskabet, og SAR Macao også for den pågældende anden medlemsstats vedtagelse, gennemførelse og opretholdelse af sikkerhedskrav og for det pågældende luftfartsselskabs driftstilladelse.

ARTIKEL 4

Beskatning af flybrændstof

- 1. Stk. 2 i denne artikel supplerer de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag 2, punkt d).
- 2. Uanset eventuelle andre bestemmelser om det modsatte er intet i de aftaler, der er anført i bilag 2, punkt d), til denne aftale, til hinder for, at medlemsstaterne uden forskelsbehandling kan opkræve enhver form for skatter, afgifter eller gebyrer på brændstof, der på deres område leveres til brug i et luftfartøj, der tilhører et luftfartsselskab udpeget af SAR Macao, og som beflyver en rute mellem et punkt på den pågældende medlemsstats område og et andet punkt på denne eller en anden medlemsstats område.

ARTIKEL 5

Forenelighed med konkurrencereglerne

1. Uanset eventuelle andre bestemmelser om det modsatte må intet i de i bilag 1 anførte aftaler: i) kræve eller tilskynde til, at virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder indgår aftaler, træffer beslutninger eller samordner deres praksis således, at konkurrencen hindres eller forvrides, ii) forstærke virkningerne af en eventuel aftale, beslutning eller samordnet praksis, eller iii) uddelegere ansvaret for tage skridt til at hindre, forvride eller begrænse konkurrencen til private erhvervsdrivende.
2. Bestemmelserne i de i bilag 1 opførte aftaler anvendes ikke, hvis de er i modstrid med denne artikels stk. 1.

ARTIKEL 6

Bilag til aftalen

Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del af aftalen.

ARTIKEL 7

Revision eller ændring

Parterne kan efter fælles overenskomst til enhver tid revidere eller ændre denne aftale.

ARTIKEL 8

Ikrafttræden og midlertidig anvendelse

1. Denne aftale træder i kraft, når parterne skriftligt har meddelt hinanden, at de har afsluttet de interne procedurer, som er nødvendige for, at aftalen kan træde i kraft.
2. Uanset stk. 1 er parterne enige om at anvende aftalen midlertidigt fra den første dag i måneden efter den dato, hvor parterne meddeler hinanden, at de nødvendige procedurer i denne henseende er afsluttet.
3. Denne aftale finder anvendelse på alle aftaler og arrangementer, der er anført i bilag 1, herunder også de aftaler og andre arrangementer, som endnu ikke er trådt i kraft og ikke finder midlertidig anvendelse på datoen for denne aftales undertegnelse.

ARTIKEL 9

Aftalens ophør

1. Hvis en aftale, der er anført i bilag 1, ophører, ophører samtidig alle nærværende aftales bestemmelser vedrørende den pågældende aftale.
2. Hvis alle de aftaler, der er anført i bilag 1, ophører, ophører nærværende aftale samtidig.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i [...] den [...] i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk, ungarsk og kinesisk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

FOR DEN EUROPÆISKE UNION FOR FOLKEREPUBLIKKEN KINAS SÆRLIGE
ADMINISTRATIVE REGION MACAO

Liste over aftaler, som der henvises til i denne aftales artikel 1

Lufttrafikaftaler og andre arrangementer mellem SAR Macao og medlemsstater med senere ændringer, som på tidspunktet for denne aftales undertegnelse er indgået, undertegnet eller paraferet:

- Luftfartsaftale mellem den **østrigske forbundsregering og Macaos regering** udfærdiget i Wien den 4. november 1994, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Østrig".
- Aftale mellem **Kongeriget Belgiens regering og Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Bruxelles den 16. november 1994, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Belgien".
- Aftale mellem **Den Tjekkiske Republiks regering og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Prag den 25. september 2001, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Tjekkiet".
- Aftale mellem **Kongeriget Danmarks regering og Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Oslo den 12. december 1996, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Danmark".
- Aftale mellem **Republikken Finlands regering og Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Macao den 9. september 1994, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Finland".
- Aftale mellem **Republikken Frankrigs regering og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Paris den 23. maj 2006, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Frankrig".
- Lufttrafikaftale mellem **Forbundsrepublikken Tysklands regering og Macaos regering** udfærdiget i Bonn den 5. september 1996, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Tyskland".
- Aftale mellem **Den Helleniske Republiks regering og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macaos regering** om lufttrafik paraferet i Macao den 17. februar 2006, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Grækenland".
- Aftale mellem **regeringen for Storhertugdømmet Luxembourg og SAR Macaos regering** vedrørende lufttrafik udfærdiget i Macao den 14. december 1994, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Luxembourg".

- Aftale mellem **Kongeriget Nederlandene og Macao** om lufttrafik mellem og ud over de to landes territorier udfærdiget i Haag den 16. november 1994, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen Macao-Nederlandene".
- Aftale mellem **Republikken Polens regering og Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Warszawa den 22. oktober 1999, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Polen".
- Aftale mellem **Den Portugisiske Republiks regering og Macaos regering** om lufttransport udfærdiget i Lissabon den 31. august 1995, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Portugal".
- Aftale mellem **Den Slovakiske Republiks regering og Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macaos regering** om lufttrafik paraferet i Macao den 3. marts 2006, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Slovakiet".
- Aftale mellem **Kongeriget Sveriges regering og Macaos regering** om lufttrafik udfærdiget i Oslo den 12. december 1996, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-Sverige".
- Aftale mellem **Folkerepublikken Kinas særlige administrative region Macaos regering og regeringen for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland** om lufttrafik udfærdiget i London den 19. januar 2004, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "aftalen SAR Macao-UK".

Liste over artikler i de i bilag 1 anførte aftaler, som der henvises til i denne aftales artikel 2-4

- a) En medlemsstats udpegning af luftfartsselskaber:
- Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Østrig
 - Artikel 3 i aftalen SAR Macao-Tjekkiet
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Danmark
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Tyskland
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Luxembourg
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Polen
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Portugal
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Sverige.
- b) Afvisning, tilbagekaldelse, suspension eller begrænsning af godkendelser og tilladelser:
- Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Østrig
 - Artikel 6 i aftalen SAR Macao-Belgien
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Tjekkiet
 - Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Danmark
 - Artikel 4 i aftalen SAR Macao-Finland
 - Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Luxembourg
 - Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Nederlandene
 - Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Polen
 - Artikel 6 i aftalen SAR Macao-Portugal
 - Artikel 5 i aftalen SAR Macao-Sverige.
- c) Sikkerhed:
- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Tjekkiet
 - Artikel 9 i aftalen SAR Macao-Frankrig
 - Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Grækenland

- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Luxembourg
- Artikel 6 i aftalen SAR Macao-Slovakiet
- Artikel 14 i aftalen SAR Macao-UK.

d) Beskatning af flybrændstof:

- Artikel 8 i aftalen SAR Macao-Østrig
- Artikel 11 i aftalen SAR Macao-Belgien
- Artikel 8 i aftalen SAR Macao-Tjekkiet
- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Danmark
- Artikel 6 i aftalen SAR Macao-Finland
- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Tyskland
- Artikel 9 i aftalen SAR Macao-Luxembourg
- Artikel 10 i aftalen SAR Macao-Nederlandene
- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Polen
- Artikel 10 i aftalen SAR Macao-Portugal
- Artikel 7 i aftalen SAR Macao-Sverige
- Artikel 8 i aftalen SAR Macao-UK.

Liste over andre stater, som der henvises til i denne aftales artikel 2

- a) **Republikken Island** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- b) **Fyrstendømmet Liechtenstein** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- c) **Kongeriget Norge** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- d) **Det Schweiziske Forbund** (i medfør af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart).